

Тел.: (85563) 3-15-00, 3-31-00, факс 3-22-21, e-mail: mamadysh.ikrayona@tatar.ru, www.mamadysh.tatarstan.ru

Постановление
№ 446

Карар
от «25» 12 2020 г.

«2021 елга Татарстан Республикасы
Мамадыш муниципаль районында
юл хәрәкәте иминлеген арттыру»
максатчан программасы турында

Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «2013-2020 елларда юл хәрәкәте иминлеген арттыру» федераль максатчан программасы Концепциясен раслау турында» 2012 елның 27 октябрэндәге 1995-р номерлы күрсәтмәсен, «2013-2020 елларда юл хәрәкәте иминлеген арттыру» Федераль максатчан программасы турында» 2013 елның 3 октябрэндәге 864 номерлы РФ Хөкүмәте карарын, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «2014 – 2020 елларга Татарстан Республикасында жәмәгать тәртибен тәэмин итү һәм жинаятьчелеккә каршы тору дөүләт программасын раслау турында» 2013 ел, 16 октябрь, 764 нче санлы карарын, 2019 елның 18 декабрэндәге «Татарстан Республикасында юл хәрәкәте иминлеген арттыру, юл-транспорт һәлакәтләрен кыскарту һәм алардан килгән зыяннарны киметү чараларын гамәлгә ашыру турында» 1167 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карарын үтәү максатларында Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Башкарма комитеты
к а р а р б и р э:

1. «2021 елга Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районында юл хәрәкәте иминлеген арттыру» максатчан программасын расларга.(алга ж=таба-Программа) (1 нче кушымта).

2. Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы финанс-бюджет палатасына район бюджетын һәм капитал кертемнәр программасын формалаштырганда Программа чараларын тормышка ашыру өчен акча карарга.

3. Тәкъдим итәргә:

- Мамадыш шәһәре һәм авыл жирлекләре башкарма комитетлары житәкчеләренә, «Мамадыш ЖКУ» жаваплылыгы чикләнгән жәмгыятенә, «Татавтодор» АЖ Мамадыш филиалына торак пунктларда урам-юл челтәрен һәм юл хәрәкәтен техник жайга салу чараларын сыйфатлы карап тоту буенча чаралар үтәлешен тәэмин итәргә;

- Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы башкарма комитеты МКУ «Мәгариф бүлегенә» гомуми белем бирү учреждениеләре укучыларын йөртүне гамәлгә ашыручы автотранспорт йөртүчеләрнең һөнәри осталыгы дәрәжәсенә, мәктәп автобусларының техник халәтенә карата булган таләпләрне арттырырга;

0000010677

- территориаль инфраструктур үсеш бүлекләренә, Мамадыш муниципаль районы башкарма комитеты МКУ “Мәгариф бүлегенә”, Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы башкарма комитетының “Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге” муниципаль учреждениесенә, Мамадыш үзәк район хастаханәсенә Программаның үтөлеше турында квартал саен анализ ясарга һәм мәгълүматны һәр айның 5 нче числосына кадәр муниципаль районы башкарма комитетына хәбәр итәргә.

4. Әлеге карарны Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә һәм Мамадыш муниципаль районының рәсми сайтында Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматы рәсми порталында бастырып чыгарырга.

5. Әлеге карарның үтөлешен үз контролемә алам.

Житәкче

И.М.Дәржемәнов

Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Башкарма комитетының 25.12 2020 ел № 446 карарына 1 номерлы кушымта

Программаның шаспорты

Программаның исеме	«2021 елга Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районында юл хәрәкәте иминлеген арттыру» максатчан программасы
Программа эшләү өчен нигезләр	Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «2013-2020 елларда юл хәрәкәте иминлеген арттыру» федераль максатчан программасы Концепциясен раслау турында» 2012 елның 27 октябрэндәге 1995-р номерлы күрсәтмәсе; «2013-2020 елларда юл хәрәкәте иминлеген арттыру» Федераль максатчан программасы турында» 2013 елның 3 октябрэндәге 864 номерлы РФ Хөкүмәте карары, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «2014 – 2020 елларга Татарстан Республикасында жәмәгать тәртибен тәмин итү һәм жинаятьчелеккә каршы тору дәүләт программасын раслау турында» 2013 ел, 16 октябрь, 764 нче санлы карары; «Татарстан Республикасында юл хәрәкәте иминлеген арттыру, юл-транспорт һәлакәтләрен кыскарту һәм алардан килгән зыяннарны киметү чараларын гамәлгә ашыру турында» 2019 елның 18 декабрэндәге 1167 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары
Программаның Дәүләт Заказчысы	Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаны төп эшләүчеләр	Мамадыш муниципаль районы Башкарма комитетының юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү комиссиясе, район башкарма комитетының инфраструктура үсеше бүлеге, Мамадыш шәһәре Башкарма комитеты, МКУ «Район Башкарма комитетының мәгариф бүлеге»
Программаның максаты һәм бурычлары	- максат булып, 2012 ел белән чагыштырганда, 2022 елга юл-транспорт һәлакәтләреннән үлем-китемне 5 кешегә (28,82 процент) киметү тора; - бурычлар булып түбәндәгеләр тора: 1. Юл хәрәкәтендә катнашучыларның үз-үзен тотышын кискәтү. Юл хәрәкәте өлкәсендә хокук бозуларга карата тискәре мөнәсәбәт формалаштыру максатында пропаганда системасын булдыру;

	<p>2. Балаларны юлларда һәм урамнарда куркынычсызлык кагыйдэләренә өзлексез өйрәтү системасын булдыру. Балаларда юлларда үз-үзеңне тоту күнекмэләрен формалаштыру. Балаларның юл-транспорт травматизмын киметү.</p> <p>3. Юл хәрәкәте иминлеге торышына социаль һәм икътисадый факторларның йогынтысын анализлау</p> <p>4. Юл-транспорт һәләкәтләрендә зыян күрүчеләргә ярдәм күрсәтүнең заманча системасын үстерү;</p> <p>5. Машина йөртү культурасын күтәрү;</p> <p>6. Транспорт чаралары белән идарә итүгә хокук алу өчен машина йөртүчеләрне эзерләү таләпләрен һәм мондый эзерлекне башкаручы автоматәпләргә карата таләпләрне арттыру</p> <p>7. ТР Мамадыш муниципаль районында транспорт һәм жәяүлеләр хәрәкәтен оештыруны камилләштерү.</p> <p>8. Юллардагы авария хәлендәге участокларны бетерү.</p>
<p>Программаның максатчан индикаторлары һәм күрсәткечләре</p>	<p>- юл-транспорт һәләкәтләрендә һәләк булган кешеләр саны;</p> <p>- юл-транспорт һәләкәтләрендә һәләк булган балалар саны;</p> <p>- социаль куркыныч (юл-транспорт һәләкәтләрендә һәләк булучылар саны, 100 мең кешегә);</p> <p>- транспорт куркынычы (юл-транспорт һәләкәтләрендә һәләк булучылар саны, 10 мең транспорт чарасына)</p>
<p>Программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары</p>	<p>2022 елга.</p>
<p>Еллар һәм чыганаclar буенча бүлөп бирелгән программаны финанслау күләме</p>	<p>Программаны финанслауның гомуми күләме 33,48 млн. сум тәшкил итә:</p>
<p>Программаны тормышка ашыруның көтелгән соңгы нәтижәләре һәм социаль-икътисадый нәтижәлелек күрсәткечләре</p>	<p>- һәләкәтләр, шул исәптән балалар катнашында, 2022 елга кадәр, 2012 ел белән чагыштырганда, 5 кешегә (28,82 процент);</p> <p>- 2022 елга социаль куркынычны 2012 ел белән чагыштырганда 30,5 процентка киметү;</p> <p>- 2022 елга транспорт белән куркынычны 2012 ел белән чагыштырганда 36,7 процентка киметү.</p>

I. ПРОГРАММА ЮНӨЛДЕРЕЛГЭН ПРОБЛЕМАНЫҢ ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ

Мамадыш муниципаль районында автомобиль транспорты белән бәйле юл хәрәкәте куркынычы проблемасы соңгы ун елда жәмгыятьнең юл хәрәкәте ихтыяжларына туры килмәве, юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү системасы эшчәнлегенә нәтижелелеге житәрлек булмавы һәм юл хәрәкәтендә катнашучыларның бик түбән дисциплинасы аркасында аеруча кискенләште.

Юл-транспорт һәлакәтләре юл хәрәкәте кагыйдәләрен тупас бозу нәтижәсендә килеп чыга, бу исә бик авыр нәтижеләргә китерә. Кызганычка каршы, машина йөртүчеләр үзләре экстремаль ситуациялар тудыра, бу юл-транспорт һәлакәтләре санының артуына китерә, шул исәптән юл хәрәкәтендә катнашучылар һәлак була һәм имгәнә торган аеруча авыр нәтижеләргә китерә. Транспорт белән идарә итү, тизлек режимын үтәмәү, тиешле булмаган урында юл аркылы чыгу, каршы як полосага чыгу, интервалны үтәмәү кебек юл бозулар саны да кимеми, үзгәрешсез кала.

Авариялелек белән катлаулы хәл һәм киләчәктә хәлләрнең начараюына тенденцияләр булу күп очракта түбәндәге сәбәпләр белән аңлатыла:

- халыкның даими рәвештә арта баручы мобильлеге;
- жәмәгать транспортында пассажирлар йөртүне киметү һәм шәхси транспортта пассажирлар йөртүне арттыру;
- автомобильләр санын арттыру һәм урам-юл челтәрен озынайту арасындагы заманча транспорт агымнарына исәпләнмәгән диспропорция;
- юл хәрәкәтендә катнашучыларны юл хәрәкәте куркынычсызлыгы таләпләренә битараф булуы;
- жәмгыять тарафыннан юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү буенча чараларга тиешле ярдәм күрсәтелмәү;
- юл хәлен бәяләүдә хаталарга китерә торган машина йөртүчеләрне эзерләүнен житәрлек дәрәжәдә булмавы;
- транспорт чаралары белән идарә итү вакытында йөртүчеләрнең канәгатьләнмәслек дисциплинасы, игътибарсызлыгы һәм саксызлыгы;
- юл хәрәкәте иминлеге чараларын техник яктан тәмин итүдәге житешсезлекләр, беренче чиратта, юл хужалыгының техник дәрәжәсенә туры килмәве;
- юл хәрәкәтен оештыру чаралары заманча таләпләргә җавап бирми;

Урам юлларын ел әйләнәсе карап тотуны тәмин итү һәм тендер буенча шәһәрне төзекләндерү өчен 2019 елның 25 декабрдә «Мамадыш-ЖКУ» ЖЧЖ белән 1 №25.2019 номерлы Муниципаль контракт төзелгән, аның гомуми суммасы 28 млн. 500 мең сум тәшкил итә.

Чокырларны ямау һәм юл тамгасын төшерү өчен 2020 елның 24 мартында «Мамадыш-ЖКУ» ЖЧЖ белән №2.2020 номерлы 1 млн 500 мең сумлык контракт төзелгән. аның буенча 1140 м² мәйданында 23 урамда чокырларны ямау эшләре башкарылды, 11,9 км озынлыктагы горизонталь юл тамгасы төшерү өчен.

Хәзерге вакытта Мамадыш районында урамнарның һәм жирле эһәмияттәге юлларның озынлыгы 633,8 км тәшкил итә, шул исәптән каты өслекле – 371,2 км. А/б өслекле автоюллар өлеше нибары 17,6 гына тәшкил итә %

Юл хэрэкэтен жайга салу 1350дэн артык юл билгесе һәм күрсәткечләр белән башкарыла.

Транспорт паркы күләмен арттыру, торак массивларның мәйданын киңәйтү юл хэрэкәте иминлеге проблемасын иң беренче чиратта хәл итү бурычын куя.

Юл төре	Каплау тибы буенча озынлыгы, км				
	Барлыгы	Асфальт-бетон белән капланган, км	Гомуми озынлыкта а/б өслекле автоюллар өлеше	комлы вак таш өслекле, км	грунт белән капланган, км
Федераль автомобиль юллары	44,4	44,4	100 %	-	-
Территориаль автомобиль юллары (Главтатдортранс)	361,4	270,0	74,7 %	53,8	37,6
Муниципаль автомобиль юллары	103,8	18,8	18,1 %	52,5	32,5
Автоюллар буенча барлыгы районның юл-урам челтәре	509,6	333,2	64,9 %	105,3	70,1
Мамадыш шәһәренең юл-урам челтәре	104,7	30,3	28,9 %	46,6	27,8
Авыл торак пунктларының юл-урам челтәре	425,3	62,5	14,7 %	160,5	202,3
Торак пунктлар (муниципаль юллар) арасында район буенча юл-урам челтәре барлыгы	530,0	92,8	17,5 %	207,1	230,1

2020 ел ахырына Татарстан Республикасы Мамадыш районында 15138 берәмлектән артык автотранспорт чарасы теркәлгән, шулардан (89,7 %) шәхси хужаларның автомобильләре (2004 елда районда барлыгы транспорт чаралары булган – 4958 берәмлек, шул исәптән шәхси хужаларның автомобильләре-3142 берәмлек (гомуми үсеш-4,8 тапкыр).)

Соңгы елларда автопаркның тиз үсеше һәм юл хэрәкәтенә яңа машина йөртүчеләрне һәм ташучыларны күпләп кертү юл хэрәкәте шартларын катлауландыруга китерде: транспорт агымнары артты, Мамадыш шәһәрендә һәм район территорияль юлларында хэрәкәт интенсивлыгы артты.

Урам-юл челтәренең геометрик параметрлары үзгәрешсез калганда, транспорт санының артуы аларның Гомуми Үткөрү сәләте сизелерлек кимүгә китергән. Давыдов, Яна Завод, Домолазов, Азин, Ленин, Жиңү, Тукай урамнары аеруча интенсив хэрәкәтле урамнар булып тора.

Мамадыш шәһәре өчен иң мөһим бурычларның берсе-нормаль тормыш эшчәнлеге өчен транспорт агымын оптимизацияләү, ул торак пунктның үзәк өлешендә киеренкелекне киметә һәм транспорт белән интенсив жәяүлеләр агымы

кисешми. Автомобиль транспорты саны артуга бэйле рәвештә, район үзәгендә транспорт чаралары саны, урам-юл челтәренен үткәрүчәнлеге, сәүдә һәм административ-ижтимагый үзәкләр янында транспорт чаралары өчен тукталышлар булу арасында диспропорция көчәйтелә.

Кышкы чорда юл хәрәкәте иминлегенә житди йогынты ясаучы мөһим факторларның берсе-урам-юл челтәренен торышы. Юл-транспорт һәлакәте статистикасы күрсәткәнчә, һәлакәтләрнен 50% ка якыны юл йөрү өлешен тиешенчә карап тотмау аркасында килеп чыга. Урамнарның һәм юлларның үткәрүчәнлеге кими, бу авария килеп чыгуга, пассажирлар һәм йөк ташуларны нигезсез тоткарлауга китерә.

Анализ күрсәткәнчә, кешеләр үлгән яки тән жәрәхәтләре алган юл-транспорт һәлакәтләрнен өчтән бер өлеше жәяүлеләрне бәрдерү белән бэйле. Бу төр юл-транспорт һәлакәтләрнен күбесе көзге-кышкы чорда күзәтелә. Жәяүлеләрне бәрдерүнен төп өлеше Мамадыш шәһәрндә һәм торак пунктлар аша үтүче магистраль автомобиль юллары участокларында күзәтелә. Жәяүлеләрне имгәнүгә китерә торган юл хәрәкәте кагыйдәләрен бозу очраклары билгеләнмәгән урыннардан юл аркылы чыгу белән бэйле. Иң зур куркынычны жәяүлеләр кичүләре булмаган урыннарда юлның машиналар йөрү өлеше аша чыгу куркыныч тудыра. Жәяүлеләрнен юл хәрәкәте кагыйдәләрен бозуының объектив сәбәпләре булып тора:

- жәяүлеләр өчен юл кичүләренен житәрлек дәрәжәдә булмавы;
- автобус тукталышларында тукталыш майданчыкларының төзек булмавы;
- тротуарларның булмавы һәм аларны тиешенчә карап тотмау, тәүлекнен караңгы вакытында аларның яктыртылмавы;
- жәмәгать транспорты тукталу урыннарында «автобус тукталу урыны» "5.16 юл билгеләре булмау;»;
- 2.1 «Төп юл», 2.4 «Юл бирегез» юл билгеләренен киселеш зонасында булмавы.

Бу проблеманы хәл итү өчен торак пунктларның барлык магистраль урамнары буйлап урамнарны яктыртып жәяүлеләр өчен ике яклы тротуарлар корырга кирәк. Иске Комазан, Дүсмәт, Олыяз, Малмыжка, Яна Комазан, Түбән Шүләнгер, Пойкино һәм башка торак пунктларда жәяүлеләр өчен тротуарлар кирәк.

Автотранспорт чараларының артуы урам-юл челтәренен үткәрүчәнлек сәләтенә тискәре йогынты ясаучы тагын бер проблеманы - транспорт чараларын урнаштыру һәм саклау проблемасын ассызыклады. Бу проблема Мамадыш шәһәрндә Күп фатирлы йортлар төзелгән районнарда килеп туды. Хәзерге вакытта район үзәгендә гараж-төзелеш кооперативлары һәм түләүле стационар стоянкалар юк. Шуңа бэйле рәвештә санкцияләнмәгән Төнге автостоянкалар йокы микрорайоннарының барлык ишегалды территорияләрендә дә оештырылган. Әлеге участокларда транспорт чараларының атмосфера һавасы торышына тискәре йогынтысы арта, двигательләр жибәргәндә, янгынга каршы сигнализация керткәндә шау-шу йогынтысы арта, бу шәһәр халкы өчен уңайсызлыктар тудыра. Административ, мәдәни-спорт һәм сәүдә учреждениеләрендә, сәнәгать базарларында машиналарны вакытлыча саклау урыннары белән тәмин итү проблемасы аеруча кискен тора. Мондый урыннарда транспорт чараларын урнаштыру өчен урыннар житмәү машина йөртүчеләрне юл хәрәкәте кагыйдәләрен бозып транспорт чараларын туктатырга мәжбүр итә, бу исә урамнарның үткәрү сәләтен киметүгә һәм юлларда

затор килеп чыгуына китерә. Әлеге житешсезлек нәтижәсендә көндөзгә сәгатъләрдә Тукай, Ленин, Домолазов, Давыдов урамнарында авария куркынычы булган хәлләр килеп чыга.

Бу шартларда жиңел һәм йөк автомобильләрен парковкалауны оештыру һәм саклау мәсьәләсен хәл итәргә тукталышлар төзү һәм гараж-төзелеш кооперативларының оештыру мөмкинлегенә бирәчәк.

Мондый тенденция якындагы елларда сакланачак.

Хәзерге вакытта проблемалы мәсьәләләр - транспорт һәм юл хәрәкәте иминлегенә перспективасын исәпкә алып, торақ пунктларны планировкалау һәм төзү; транспорт һәм жәяүлеләр агымнарының хәрәкәтен оештыру:

- юл хәрәкәтен жайга салуның техник чараларын камилләштерү;
- юл-урам челтәрен төзекләндерү һәм карап тоту, юл күперләрен төзү һәм ремонтлау;

автотранспорт чараларының техник торышы;

- юл-транспорт һәлакәтләрен кисәтү буенча халык һәм балалар мәктәпкәчә учреждениеләре белән профилактик эш алып бару;

Шулай итеп, әлеге программаны эшләү һәм гамәлгә ашыру зарурлыгы түбәндәге сәбәпләргә бәйле:

- проблеманың социаль-иқтисади кискенлегенә;
- проблеманың тармакара һәм ведомствоара характеры;
- федераль дәүләт хақимияте органнары, Татарстан Республикасы дәүләт хақимияте органнары, жирле үзидарә органнары һәм ижтимагыый институтлар проблемаларын хәл итүгә жәлеп итү зарурилыгы.

Федераль дәрәжәдәге дәүләт ярдәме Татарстан Республикасында юл хәрәкәте иминлегенә проблемаларын нәтижәләрәк хәл итәргә мөмкинлек бирә.

Программа-максатчан методны куллану түбәндәгеләренә тормышка ашырырга мөмкинлек бирәчәк:

юл-транспорт һәлакәтләре барлыкка килү сәбәпләрен тикшергәндә фәнни потенциалны үстерү һәм куллану, шулай ук юл-транспорт һәлакәтләрен профилактикалауның нигезләрен һәм өстенлекле юнәлешләрен формалаштыру һәм аларның авыр нәтижәләрен киметү;

юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү өлкәсендә Татарстан Республикасы дәүләт хақимияте башкарма органнары һәм жирле үзидарә органнары эшчәнлеген координацияләү;

чаралар комплексын, шул исәптән зыян күрүчеләр белән юл-транспорт һәлакәтләренә санын киметүчә профилактик характердагы чараларны тормышка ашыру һәм юл-транспорт һәлакәтләре нәтижәсендә һәлак булучылар санын киметү.

II. Программаның төп максатлары һәм бурычлары

Программаның максаты-юл-транспорт һәлакәтләре нәтижәсендә үлем очрақларын, шул исәптән 2022 елга, 2012 ел белән чагыштырганда, 5 кешегә (28,82 процент) киметү.

Игълан ителгән максатка ирешү юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү буенча түбәндәге бер-берсен тулыландыра торган өстенлекле бурычларны билгеләүгә системалы якын килүне күздә тоту:

- ❖ юл хэрэктэ өлкөсөндө хокук бозуларга карата тискэре мөнөсөбөт формалаштыру максатында халыкка пропаганда йогынтысы системасын булдыру;
- ❖ балаларда юлда куркынычсызлык күнөкмөлөре формалаштыру;
- ❖ машина йөртү культурасын күтөрү;
- ❖ юл-транспорт һәләкәтлөрендө зыян күрүчөлөргө ярдөм күрсөтүнөң заманча системасын үстөрү;
- ❖ транспорт чаралары белән идарә итүгә хокук алуға машина йөртүчөлөрнө эзерлөүгә карата таләплөрнө һәм мондый эзерлекнө гамәлгә ашыручы автоматәплөргә карата таләплөрнө арттыру.

Программаның бурычлары эшчәнлек юнөлөшлөрөнөң координацияләнгән системасын булдырырга һәм аларның районда юл-транспорт травматизмын киметү буенча детальләштерә торган чараларын гамәлгә ашырырга, шулай ук аларны тәмин итәргә мөмкинлек бирәчөк:

- юл хэрэктөндө катнашучыларның грамоталы, жаваплы һәм куркынычсыз үз-үзлөрөн тотышы өчөн шартлар тудыру;
- ресурслар белән функциональ идарә итү принцибыннан эшчәнлекнөң конкрет юнөлөшлөрөн проектлы финанслауға күчү;
- Программа чараларын гамәлгә ашыруға, муниципаль берәмлекләр һәм дөүлөтнөкө булмаган оешмаларны актив жәлеп итү;
- гражданд жәмгыятен жәлеп итеп, барлык кызыксынган яклар катнашында дөүлөт, муниципаль һәм хосусый секторларда хөзмөттөшлек һәм партнөрлык.

Программаның максатларына ирешүнө еллар буенча бөялөү Программаның түбөндөгө максатчан индикаторларын һәм күрсөткөчлөрөн кулланып гамәлгә ашырыла:

- юл-транспорт һәләкәтлөрендө һәләк булган кешеләр саны;
- юл-транспорт һәләкәтлөрендө һәләк булган балалар саны;
- социаль куркыныч (юл-транспорт һәләкәтлөрендө һәләк булучылар саны, 100 мең кешегә);
- транспорт куркынычы (юл-транспорт һәләкәтлөрендө һәләк булучылар саны, 10 мең транспорт чарасына).

Программаның максатчан индикаторлары һәм аны тормышка ашыру еллары буенча күрсөткөчлөрө 1 нчө кушымтада китерелгән.

2021 елда түбөндөгө чараларны тормышка ашыру планлаштырыла:

- ✓ юл-транспорт һәләкәтөндө зыян күрүчөлөргә медицина ярдөмө күрсөтү мөмкинлеген һәм сыйфатын киметә торган иң авыр факторларның йогынтысын киметү;
- ✓ юл хэрэктө куркынычсызлыгы проблемаларына ижтимагый мөнөсөбөтнө үзгөртү;

III. Программа чаралары исемлеге

Программа чараларын финанслау муниципаль берәмлекләр һәм бюджеттан тыш чыганаclar хисабына гамәлгә ашырыла.

Программаны район бюджеты акчалары исэбеннен финанслау күлэмнэре фараз характерында була һәм чираттагы финанс елына район һәм шәһәр бюджетын формалаштырганда, реаль мөмкинлекләрдән чыгып, билгеләнгән тәртиптә ел саен төгәлләштерелергә тиеш.

2012 елда юл-транспорт һәләкәтләре нәтижәсендә һәләк булган затлар саны күрсәткеченен әһәмиятен анализлау, әлеге күрсәткечнең юл-транспорт һәләкәтләрен китереп чыгаручы факторлар буенча структур анализ һәм 2022 елга кадәр аварияләр динамикасы фаразлары нигезендә Мамадыш муниципаль районында юл-транспорт һәләкәтләренә бәйле өзгыятьне яхшыртырлык кушымтада бәян ителгән түбәндәге чаралар билгеләнгән:

1. Үлем ихтималы аеруча югары булган юл - транспорт һәләкәтләрен булдырмау.

Әлеге юнәлеш буенча эшчәнлек юл хәрәкәте буенча белемнәр һәм күнекмәләр формалаштыруны, юл-транспорт һәләкәтләренә потенциал китерелә торган хәлләр турында мәгълүмат бирүне, юлларда йөрү культурасын арттыруны, социаль-хокукый нормаларны һәм юлда хокукый нигилизмны санга сукмау фактларына карата түземсезлек тудыруны, транспорт чараларын йөртүчеләрне әзерләү системаларын камилләштерүне һәм үстерүне, юл хәрәкәте кагыйдәләре таләпләрен үтәүне тәмин итүне күздә тоту.

Юл хәрәкәтендә катнашучыларның куркыныч үз-үзләрен тотышын кисәтү системасын үстерүгә юнәлдерелгән чаралар 2 номерлы кушымтаның I бүлегендә китерелгән;

2. Балаларның юл хәрәкәтендә куркынычсыз катнашуларын тәмин итү. Әлеге юнәлеш буенча эшчәнлек балаларны һәм яшүсмерләрне юл хәрәкәте кагыйдәләренә өйрәтүне, балаларда юлларда куркынычсызлык күнекмәләрен формалаштыруны, балаларның юл хәрәкәтендә катнашу дисциплинасын ныгытуны һәм тикшереп торуну, балаларның юл хәрәкәтендә куркынычсыз катнашу шартларын булдыруны күздә тоту.

Балаларның юл хәрәкәтендә куркынычсыз катнашуларын тәмин итүгә юнәлдерелгән чаралар 2 нче кушымтаның II бүлегендә китерелгән;

3. Юл-транспорт һәләкәтләрендә авыр жәрәхәт алуларның кимүе.

Балаларның юл хәрәкәтендә куркынычсыз катнашуларын тәмин итүгә юнәлдерелгән чаралар 2 номерлы кушымтаның III бүлегендә китерелгән;

4. Юл хәрәкәте иминлеген арттыру буенча эшчәнлек белән идарә итү системасын камилләштерү.

Әлеге юнәлештәге эшчәнлек юл хәрәкәте кагыйдәләрен үтәүне контрольдә тотуның заманча чараларын гамәлгә кертүне, юл хәрәкәтендә катнашучылар тарафыннан юл хәрәкәте кагыйдәләрен автомат режимда эшләүче махсус техник чаралар кулланып, юл хәрәкәте кагыйдәләрен үтәүне тәмин итүне күздә тоту.

Юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү өлкәсендә контроль-күзәтчелек эшчәнлеген камилләштерүгә юнәлдерелгән чаралар 2 номерлы кушымтаның IV бүлегендә китерелгән.

5. Юл-транспорт һәләкәтләрендә зыян күрүчеләргә ярдәм күрсәтүнен заманча системасын үстерү.

Бу юнәлеш буенча эшчәнлек юл-транспорт һәләкәтләрендә зыян күрүчеләргә медицина ярдәме күрсәтүнең оперативлыгын һәм сыйфатын тәмин итүне, медицина учреждениеләренең территорияль дәрәжәдә үтемләлеген тәмин итүне, юл-транспорт һәләкәтләрендә зыян күрүчеләргә ярдәм күрсәтүдә катнашучы хезмәтләрне

координациялү дәрәжәсен күтәрүне, юл-транспорт һәлакәтләрендә зыян күрүчеләргә беренче ярдәм күрсәтү өлкәсенә яна технологияләр кертүне күздә тотат.

Юл-транспорт һәлакәтләрендә зыян күрүчеләргә ярдәм күрсәтү системасын үстерүгә юнәлдерелгән чаралар 2 нче кушымтаның V бүлегендә китерелгән;

4. Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программаны ресурслар белән тәмин итүне планлаштырганда финанс-бюджет өлкәсендә төрле дәрәжәләрдәге реаль хәл, аварияләрнең торышы, юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү проблемасының югары икътисадый һәм социаль-демографик әһәмияте, шулай ук федераль ярдәм булганда аны хәл итү мөмкинлеге исәпкә алынды.

Программа чараларын финанслау жирле бюджет һәм бюджеттан тыш чыганаclar хисабына башкарылачак.

Программа буенча финанслауның гомуми күләме 28,000 млн. сум тәшкил итә, шул исәптән:

район бюджеты 28,000 млн. сум.

Юнәлешләр буенча программаны финанслау күләме 3 номерлы Кушымтада китерелгән.

Программа чараларын үтәү түбәндәгеләрне киметергә мөмкинлек бирәчәк:

- һәлакәтләр, шул исәптән балалар катнашында, 2022 елга кадәр, 2012 ел белән чагыштырганда, 5 кешегә (28,82 процент);;

- 2022 елга социаль куркынычны 2012 ел белән чагыштырганда 30,5 процентка киметү;

- 2022 елга транспорт хәвефен 2012 ел белән чагыштырганда 36,7 процентка киметү.

5. Программаның икътисадый, социаль һәм экологик нәтижәләлеген бәяләү

Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәләлеге юл хәрәкәтендә катнашучыларның гомерен саклап калудан һәм юл-транспорт һәлакәтләреннән һәм алардан килгән зыянны булдырмаудан гыйбарәт. Программаның нәтижәләлеге аерым программа чараларының нәтижәләлеген интеграль бәяләү буларак билгеләнә, шул ук вакытта аларның нәтижәләлеге куелган максатка ирешелгән нәтижәләргә һәм максатчан индикаторларның һәм Программа күрсәткечләренә әһәмиятенә туры килү-килмәүдән чыгып бәяләнә.

Программаның бюджет нәтижәләлеге чараларны гамәлгә ашыруның жирле бюджетларның керемнәренә һәм чыгымнарына йогынтысын чагылдыра. Программаны гамәлгә ашыруның социаль-икътисадый нәтижәләлеге икътисадый һәм финанс күрсәткечләренә яхшыруын характерлаучы сыйфатлы һәм сан параметрлары, шулай ук демографик хәлнең яхшыруына (үлүчеләр саны, шул исәптән балалар үлеме) йогынты ясаучы күрсәткечләр белән күрсәтелә, программа чараларын тормышка ашыру нәтижәсендә халыкның үлеменнән социаль-икътисадый зыянны киметү.

Программаның экологик нәтижәләлеге юл-транспорт һәлакәтләренә санын киметү, бигрәк тә куркыныч йөк ташуны гамәлгә ашыручы транспорт чаралары катнашында, транспорт чараларына техник карауларны сыйфатлы итеп үткөрү, экологик транспорт һәм ягулыкны куллануны пропагандалау программ чараларны гамәлгә ашыру нәтижәләре белән тәмин ителгән.

«2021 елга Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районында һәм Мамадыш шәһәрндә Юл хәрәкәте иминлеген арттыру» максатчан программасында кулланыла торган кыскартулар.

Кыскартылган исем	Тулы исеме
БДД	Юл хәрәкәте иминлеге
ДТП	Юл-транспорт һәлакәте
ДДТТ	Балалар юл-транспорт травматизмы
ДТП	Юл-транспорт травматизмы
Татарстан Республикасы буенча Россия ЭЭМ	Россия Эчке эшләр министрлыгының Татарстан Республикасы буенча идарәсе
ПДД	Юл йөрү кагыйдәләре
ПСО	Эзләү-коткару отряды
Программа	«2021 елга Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районында юл хәрәкәте иминлеген арттыру» максатчан программасы
ТС	Транспорт чаралары
ЮХИДИ бүлеге	Юл хәрәкәте иминлеге дәүләт инспекциясе бүлеге
ФЦП	Федераль максатчан программа

3	Социаль куркыныч (100 мең кешегә булган һәлак булучылар саны)	кеше											
	2012 елга карата үзгәреш	%			-1,5	-3,5	-5,5	-7,5	-10,5	21,0	27,5	-30,5	
	2012 елга карата үзгәреш	кеше											
4	Транспорт куркынычы (10 мең транспорт чарасына туры килгән һәлак булучылар саны.)	кеше											
	2012 елга карата үзгәреш	%			17,4	16,6	15,0	14,4	12,2	11,6	10,4		
	2012 елга карата үзгәреш	%			-0,16	- 0,33	- 3,61	-6,56	12,62	- 28,03	34,75	-36,07	
	2012 елга карата үзгәреш	кеше											
	Нәтижәләренн чагыштырмасы (һәлак булучылар саны 100 зыян күргән кешегә карата)	-			9,6	10	10,3	10,5	10,7	10,9	11,2	11,4	

«2020 елга Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районында юл хәрәкәте иминлеген арттыру» максатчан программасына 2 нче кушымта

Юл тәртибедә катнашучыларның куркыныч тотышын кисәтү системасын үстерүгә юнәлдерелгән чаралар

(млн. сум))

№ ФМП буенча номеры	Чараның исеме	Башкару вакыты	Финансуның гомуми күләме	Финанслау		Үтәү өчен җаваплы	Искәрмә
				жирле бюджет акчалары хисабынан	бюджеттан тыш чыганаclar акчалары исәбенән		
1	2	3	4	5	6	7	8
	Максат: юл-транспорт һәлакәтләреннән үлүчеләр һәм зыян күрүчеләр белән юл-транспорт һәлакәтләреннән үлүчеләр санын киметү						
	1.Һәлак булу ихтималы аеруча югары булган юл-транспорт һәлакәтләренә юл куймау						

1.1.	Юл хэрэгтэндэ катнашучылар тарафыннан юл хэрэгтэ иминлеген тээмин итү өлкөсөндө билгелэнгэн нормаларның һәм кагыйдэләрнең үтөлөшөн контрольдә тотуны тээмин итэргә	2021 ел	матди чыгымнар сыз			Мамадыш муниципаль районы БК юл хэрэгтэ иминлеген тээмин итү комиссиясе	
1.2.	Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләрендә юл хэрэгтэ кагыйдэләрэн бозуларны видеофиксацияләү үзәкләре төзү (модернизацияләү) һәм жиһазлау буенча республика программасында катнашырга һәм аларның эшчәнлеген тээмин итэргә	2021 ел	матди чыгымнар сыз			Муниципаль район башкарма комитетының юл хэрэгтэ иминлеген тээмин итү комиссиясе	
2. Балаларның юл хэрэгтэндә куркынычсыз катнашуларын тээмин итү							
2.1.	Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрендә һәм башлангыч мәктәптә юл хэрэгтэ куркынычсызлыгы күнекмәләренә мәжбүри өйрәтүне кертү		матди чыгымнар сыз			«Район башкарма комитетының мәгариф бүлегә «МКУ башкарма комитеты»	
2.2.	Юл хэрэгтэ иминлеген пропагандалау буенча чараларны тормышка ашыру (мәктәпләрдә юл хэрэгтэ иминлеге стендлары, конкурслар, юл хэрэгтэ кагыйдэләре буенча викториналар үткәрү))		матди чыгымнар сыз			МКУ «Район Башкарма комитетының мәгариф бүлегә»	

2.3.	«Белем бирү учреждениесенең һәм балалар оешмаларының юл куркынычсызлыгы паспортларын» булдыру һәм яңарту	2021 ел	матди чыгымнар сыз			Юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү комиссиясе, район башкарма комитетының «Мәгариф бүлеге»	
2.4.	Балалар арасында юл-транспорт травматизмын профилактикалау буенча эшне оештыру буенча иң яхшы белем бирү учреждениесендә район конкурсын уздыру	2021 нче ел	матди чыгымнар сыз			Район башкарма комитеты, район башкарма комитетының мәгариф бүлеге»	
2.5.	Мәктәпләрдә «Юл хәрәкәте иминлеге яшь инспекторы» түгәрәкләре оештыру	2021 ел	матди чыгымнар сыз			Район башкарма комитетының «Мәгариф бүлеге» МКУ юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү комиссиясе	
2.6	Шәһәрнең муниципаль белем бирү учреждениеләре арасында «Куркынычсыз тәгәрмәч» хәрәкәте яшь инспекторларының шәһәр конкурсын үткәрү	2021 ел	матди чыгымнар сыз			Муниципаль район башкарма комитетының «Мәгариф бүлеге» МКУ юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү комиссиясе	
2.7.	Муниципаль гомуми белем бирү учреждениеләре укучылары тарафыннан яктылыкны кире кайтаручы фликерлар куллануга мониторинг уздыру	2021 ел	матди чыгымнар сыз			Муниципаль район башкарма комитетының «Мәгариф бүлеге» МКУ, юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү комиссиясе	
2.8.	Башлангыч сыйныфы укучылары арасында яктылык кайтаручы җайланмалар әзерләү һәм тарату	2021 ел	матди чыгымнар сыз			Район Башкарма комитетының «Мәгариф бүлеге» МКУ	

2.9.	Балаларда юл хэрэкәтендә имин катнашу күнекмәләрен формалаштыру өлкәсендә мәгариф учреждениеләренә, өстәмә белем бирү системасы учреждениеләренә һәм мәктәпкәчә мәгариф учреждениеләренә укытучылар составы квалификациясен күтәргә	2021 ел	матди чыгымнар сыз			МКУ «Район Башкарма комитетының мәгариф бүлеге»	
3. ДТТда жәрәхәтләренә авырлығын киметү							
3.1	Муниципаль юл фонды акчасы хисабына торак пунктларның юл-урам чөлтәрен норматив хәлгә китерү:	2021 ел	30,300	30,300		Мамадыш районы башкарма комитеты	
4. Арттыру буенча эшчәнлек белән идарә итү системасын камилләштерү юл хәрәкәте куркынычсызлыгы							
4.1.	Хәрәкәт тизлеген чикләү билгеләре кую, юл тамгалары төшерү, ясалма тигезсезлекләр жиһазлары урнаштыру, чокырлар ремонтлау.	2021 ел	2,700	2,700		Мамадыш районы башкарма комитеты	
4.2.	Мамадыш шәһәре урамнары буйлап урам утларын, Мамадыш шәһәре урамнары буенча электр энергиясен исәпкә алу һәм бүлү щитларын урнаштыру	2021 ел	0,480	0,480		Мамадыш районы башкарма комитеты	

4.3.	Юл хэрэкэте иминлеген тээмин итү буенча район комиссиясе утырышларын даими үткөрүне тээмин итү һәм комиссия карарларының үтөлешен контрольдә тоту	2021 ел	матди чыгымна рсыз			Комиссия рәисе	
4.4.	Төрле яшь категорияләрендәге юл хэрэкәтендә катнашучыларның үз-үзләрен тоту культурасын пропагандалау буенча тематик тапшырулар булдыру	2021 ел	матди чыгымна рсыз			Район башкарма комитетының юл хэрэкәте иминлеген тээмин итү комиссиясе "район башкарма комитетының мәгариф бүлөгә"	
4.5.	Видео булдыру - һәм телевизион мэгълүмат- пропаганда продукциясе, тышкы социаль реклама (баннерлар, тарту) оештыру, шулай ук материалларны массакүләм мэгълүмат чараларында, жәмәгать транспортында, кинотеатрларда урнаштыру һ.б.	2021 ел	матди чыгымна рсыз			Район башкарма комитетының юл хэрэкәте иминлеген тээмин итү комиссиясе «район башкарма комитетының мәгариф бүлөгә»	
4.6.	Юл хэрэкәте иминлеге темасын яктыртуучы журналистлар һәм хезмәткәрләр өчен гамәли дәресләр, семинарлар, мастер-класслар үткөрү	2021 ел	матди чыгымна рсыз			Комиссия рәисе	

4.7.	"Жэяүле", "Автобус", "Игътибар-балалар", "Бозлавык", "Трактор", "Автомобиль" массакуләм мәгълүмат чараларын даими рәвештә хәрәкәт куркынычсызлыгы айлыкларында уздыру"	2021 ел	матди чыгымна рсыз			Комиссия рәисе	
4.8.	Массакуләм мәгълүмат чараларында юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итүгә юнәлдерелгән реклама һәм башка куркынычсызлык проблемаларына уңай мөнәсәбәт тудыра торган социаль реклама урнаштыру.	2021 ел	матди чыгымна рсыз			Комиссия рәисе	
5. ДТТда зыян күрүчеләргә ярдәм күрсәтүнең заманча системасын үстерү							
5.1.	Юл-транспорт һәлакәте нәтижеләрен бетерү процессларын норматив-хокукий һәм мәгълүмати-аналитик тәэмин итүне камилләштерү буенча чаралар комплексын гамәлгә ашыруга юнәлдерелгән оештыру-техник чараларны гамәлгә ашыру	2021 ел	матди чыгымна рсыз			Мамадыш районы Башкарма комитеты	
	Барлыгы:		33,480	33,480			

«2021 елга Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районында юл хәрәкәте иминлеген арттыру» максатчан программасына 3 нче кушымта

2021 елга Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районында "Юл хәрәкәте иминлеген арттыру" максатчан программасын финанслау күләмнәре

(млн. сум))

	Муниципаль берәмлек бюджеты акчалары
	Барлығы
Үлем -китем очрақлары аеруча югары булу ихтималы булган юл-транспорт һәләкәтләренә юл куймау	
Балаларның юл хәрәкәтендә куркынычсыз катнашуларын тәмин итү	
Юл-транспорт һәләкәтләрендә авыр жәрәхәт алуларның кимүе.	33,480
Юл хәрәкәте иминлеген арттыру буенча эшчәнлек белән идарә итү системасын камилләштерү	
ДТПда зыян күрүчеләргә ярдәм күрсәтүнең заманча системасын үстерү	
Барлығы:	33,480